

GAZETA TRANSILVANIEI

Redacția și Administrația
PIAȚA LIBERTĂȚII BRAȘOV
Telefon 226
Abonament anual 200 lei
Pentru străinătate 500 lei
Anunțuri, reclame, după tarif

Fondată la 1838 de George Barițiu

Apare în fie-care zi de lucru

D-l general Moșoiu a declarat prin ziare că remanierea nu se va face.

Ni teamă însă că de ce-l-e frică nu va scăpa, afară numai dacă d-na n-a înțeles cumva prin acea declarație că remanierea nu se va mai face fiindcă va... cădea guvernul.

Stârșitul minciunei

Spuneam deunăzi că suma de 500 milioane, destinată a spori salariile funcționarilor publici, nu ajunge de fapt să mulțamească o singură categorie de slujbași ai statului. Afirmatia noastră se confirmă acum în mod oficial, prin însuș comunicatul ministerului de finanțe.

După acest comunicat, stabilirea cotelor, așteptată cu destulă nerăbdare, s'a amânat pentru Miercuri viitoare. Evident, guvernul ține ca ele să nu fie cunoscute înainte de 23 Aprilie, data care s'a fixat pentru începerea grevei generale, pentru că o și mai crudă amărăciune s'ar produce în sufletul funcționării veșnic amăgite. Așa însă, lăsând pe toată lumea să spereze, guvernul crede că va scăpa cu bine. El s'a îngrijit de altfel să provoace sciuziunea, anunțând că sporul actual va favoriza pe funcționarii superiori, după ce prin adausul de anul trecut au fost avantajați cei inferiori (1). Se repetă, așa-dar, eternul joc de a crea categorii de privilegiați în sânul aceleiași clase sociale, de a desbina pentru a putea stăpâni mai ușor.

Pe de altă parte, o circulară, semnată de faimosul d. Tancred Constantinescu, pune în vedere ceferiștilor toate răzburările regi-

mului și toate pedepsele codului militar, dacă vor îndrăzni să declare greva. Sistemul oligarhic și-a scos din arsenal toate armele și acum le desfășoară: amenință pe unii, ademenește pe alții, pentru ca la urmă să-i exploateze pe toți.

Ci, fără să ne facem prea mari iluzii, credem totuș că regimul minciunei se apropie de sfârșit. Sunt semne că o conștiință de clasă începe să se afirme și la salariații intelectuali. În ori-ce caz, cu doi-trei ani mai înainte numai, nu cuteza nimeni să pronunțe măcar cuvântul de „grevă“. Azi, el este pe buzele tuturor și apare ca singurul mijloc prin care se poate sdrobi încăpăținarea guvernului. Chiar dacă s'ar produce prea multe defecțiuni și rezistența funcționarilor ar fi înfrântă, victoria d-lui Vintilă Brătianu ar fi numai temporară. Din suferințele de astăzi, funcționarii vor aduna capitalul înțelepciunii de mâine. Lupta se va relua, după un timp, cu mai multă îndârjire și mai bine organizată.

Problema funcționarilor se poate rezolvi: cei bogați trebuie numai să-și desfacă baierile pungei, în folosul vistieriei Statului. Dacă liberalii nu vreau să înțeleagă acest lucru, vor veni alții s'o facă.

Lupta Partidului Național Român

Organizarea Partidului național la Braşov

În conformitate cu statutele Partidului Național Român și urmând ordinea venite din partea conducerii Partidului Național Român, intelectuali români din Braşov și delegații poporului din Braşov-Schel și Braşov-vechiu, întruniți ieri seară pot au ales „Comitetul comunal“ și bărbații de încredere ai organizației locale.

Cu unanimitate de voturi a fost ales Comitetul comunal și următorii bărbați de încredere:

În „Comitetul comunal“:

Președinte: dr. Petru Debu, paroh.

Membrii: dr. Mihail Popovici, dr. Voicu Nițescu, dr. Aurel Dobrescu, protopop Ioan Prișcu, protopop Hodârnuș, dr. Tiberiu Brediceanu, dr. C. Moga, dr. Aron Suciu, dr. R. Găvrus, Dumitru Orghidan comerciant, Ite Cristea profesor, Dumitru Marcea, institutor, dr. N. Ioaneș, Victor Branice și Virgiliu Șt. Iosif.

„Comitetul comunal“ ales se va întruni peste 2-3 zile pentru a se constitui, alegându-și conform statutelor biroul.

Bărbați de încredere în Braşov-Schel au fost aleși: profesor Nicolae Baboie, director Ștefan Popovici, comerciant Radu Orghidan, Ioan Bădăoi-Ciuciu, George Bădăoi-Ciuciu, G. Curcă, N. Coliban, N. Babole, N. Constantin, Ștefan Frigător, Ioan Zernovean, George Ardelean, Ioan Urzică, Ioan Peligrad, Ioan Mircan, G. Spudercă, Vasile Vill și Ioan Mitoc.

În Braşovul-vechiu: D. Cârstea, P. Murășan, C. Sibian, C. Voicu, G. Perșinar V. Cherciu, G. Forir, D. Aldea și Iacob Moșoiu.

În Braşov-Celate: dr. Simion Turtea, P. Pavel, N. Balea și Tonțea.

Adunările populare de mâine.

Conform avizului publicat se va ține mâine, Duminecă, 22 Aprilie, două adunări pe culor: la ora 11 dim. în Schel în localitățile restaurantului Gheorghe Moșoiu din Piața Prundului și la ora 3 d. a. în Braşovul-vechiu, în sala școlii evanghelice săsești. La ordinea zilei sunt: Expunerea situației politice a țării și organizarea Partidului național român.

Vor lua cuvântul d-ii dr. Voicu Nițescu, dr. Aurel Dobrescu și alți membri ai organizației locale.

Tot la întrunirea de ieri s'a votat regulamentul organizației județene elaborat pe baza statutelor P. N. R., care, după ce va fi aprobat de comitetul central, se va țipări pentru a fi distribuit membrilor P. N. R. din orașul și județul Braşov.

Peste câteva zile va urma organizarea P. N. R. în comunele aparținătoare județului Braşov, iar după aceasta alegerea comitetelor cercuale și a comitetului județean al P. N. R.

În vederea acțiunii de organizare a P. N. R. din orașul și județul Braşov sunt invitați toți membrii ai P. N. R. să ia parte la adunări și a-și da tot concursul pentru organizarea temelnică a luptei pentru libertate, dreptate, cinste și legalitate.

Croația spre republică?

Convocarea unui mare congres al reprezentanților provinciilor alipite la Sârbia.

Evenimentele în Croația par a se precipita. Intrevederile dela Belgrad între delegații partidului țărănesc croat de sub șefie dep. Radici și între membrii guvernului iugoslav n-au adus nici o limpezire a situației. Din contra în același zi, când delegații croați aveau convorbiri cu primul ministru Passici la Belgrad, s'a ținut în Agram o impozantă adunare a partidului țărănesc croat, la care au luat parte peste 20 mii țărani, în fața cărora șeful partidului Radici a făcut importante declarații, între cari și următoarele enunțându-i de-o extremă gravitate pentru viitorul Iugoslaviei:

„Voi știți, iar dacă nu știți, veți afla acum, că d. Passici a sfârșit prin a se convinge că în afară de Radici, există și poporul croat, care este conștient de drepturile lui, iar în afară de poporul croat, există și ceva mai mult: unitatea de vederi și acțiune, între toate provinciile alipite.

Acum 8 zile, partidul țărănesc croat, a trimis reprezentanți autorizați la Belgrad, pentru a întreba pe actualii guvernanți, dacă s'au convins că poporul croat nu poate fi stăpânit cu forța și prin violențe și dacă au renunțat la sistemul de a ne mai conduce ca până acum.

Ministrul Laba Iovanovic, care este creierul partidului radical, a declarat delegaților noștri:

Noi sârbii nu suntem de vină; știm că există poporul croat, care nu vrea să se lepede de numele și trecutul lui,

dar au venit ai voștri Trumbici, Drincovici și Tomlenovici și ne-au asigurat că numai voesc să se numească croați ci iugoslavi.

Regele poate să fie simbolul unității noastre, față de străinătate, dar niciodată nu va domni la Zagreb, intru cât Croația vrea să fie guvernată de poporul republican. Noi nu vom da regelui soldați și nu vom plăti impozite.

Corespondenții ziarelor străine au văzut că țărani croați, bărbați, femei și copii sunt bătuiți și maltratați de autorități. Știm că țărani sârbi nu sunt vinovați de regimul aplicat nouă, dar suntem indignați că nici un publicist sârb nu a înfierat aceste bestialități.

În asemenea condițiuni o înțelegere cu cei dela Belgrad, este imposibilă.

Sârbii ne oferă câte-va portofolii ministeriale, dar le-am răspuns că nu putem renunța la principiile noastre, nu putem să renunțăm la proclamarea republice

Imprumutul de 6 miliarde

Ce spun financiarii englezi.

În chestiunea imprumutului român de șase miliarde lei, ziarul „Argus“ publică o convorbire cu unul din financiarii englezi. Între altele, financiarul a declarat următoarele:

„Chiar dacă ar fi sosit o delegație pentru tratarea unui imprumut de miliarde, gândiți-vă că ea n'ar face decât investigațiuni, utile pentru constatarea solvabilității imprumutului.

Nu mai când aceste investigații ar da un rezultat satisfăcător, s'ar începe tratative, cari însă ar cădea în sarcina unei delegațiuni mai numeroase și care ar lucra deschis.

— Ar rezulta, deci, că d-voastră sunteți în țară pentru investigațiile de cari vorbiți?

— Nu putem împiedica pe nimeni să creadă ceea-ce vrea!

Un sfat pot lăsa însă în urma mea: Nu vă grăbiți niciodată! timp se vor afla toate cele utile.

Până atunci încercați să vă spălați renumele prost pe care diverși interesați au avut grija să vi-l facă în strădănatate. Iar printr'o propagandă intensă, aduceți la cunoștința străinătății comorile neprețuite ce posedă acest pământ binecuvântat!

Adunarea P. N. R. dela Timișoara. Ieri seara au trecut prin gara Braşov spre Timișoara mulți fruntași ai P. N. R. din București, între cari d-ii: P. Brătășanu, R. Crăciun, dr. C. Brediceanu etc., pentru a lua parte la adunarea de mâine.

Hotărârile studenției din Cluj. Președinții Cercurilor studențești întruniți Joi seara au dat un comunicat, anunțând că studenții vor refuza reîntrarea la cursuri chiar unde nu sunt evrei, până când nu vor fi admise întrunirile facultăților la cari se vor prezenta și corpul profesoral unde se vor lua hotărâri definitive. De asemenea comitetul delegaților refuză orice răspundere pentru ce se poate întâmpla în caz contrar și au declarat că aducerea jandarmilor în Universitate este o măsură provocatoare.

croate și nici nu putem să trădăm interesele poporului croat. Nu ar fi greu să ne înțelegem cu poporul sârb, dar la Belgrad s'a cramponat o bandă compusă din 50 de familii, cari dețin succesiv puterea și voește să ne administreze cu forța.

O amenințare.

Dacă împotriva noastră potențaii dela Belgrad vor trimite armata, ne vom apăra într'un mod pe care nu sunt încă autorizat să-l divulg.

Pot spune un singur lucru: că baionetele sunt câte odată foarte nesigure.

S'a putut observa că primele alegeri pentru parlament, au dovedit că poporul știe să manevreze.

Dacă viitoarele alegeri se vor produce, vor fi manevre mai mari, începând de la Subotiza la Prilep și de la Maribor până la Cataro, cuprinzând toate provinciile alipite.

Oratorul face apel o expunere a politicii externe, arătând simpatia vie a poporului croat, față de Rusia și Germania.

Au mai vorbit reprezentanții celorlalte provincii alipite, după care s'a luat hotărârea convocării unui mare sobor, care va lua hotărâri definitive și care, după toate probabilitățile, va proclama republica croată.

Economice.

Despre albinărit

de Candid Mușlea, învățător i. p. Fine.

Dacă stupii pe cari îi transportăm sunt din cei sistematici (în lădițe), astupăm urdinișul cu o sătă rară (pânză de drot) prinsă cu șinte, ca să nu poată ieși albinele, iar ramele din lădiță le fixăm cu speteze mici și fereastră o batem cu șinte ca să nu se miște ramele. Astfel pregătiți, îi așezăm în car pe un strat gros de paie sau fân. Ramele cu fagurii prea încărcăți cu miere le scoatem din lădițe, pentru că se pot rupe din greutatea mierei sau de zdruncinatul carului. Dacă timpul e călduros, transportarea se va face noaptea pe răcoare. Pe timp friguros, iarna, nu e bine să transportăm stupii, căci albinele ce s'ar desprinde de pe faguri și ar cădea, nu se mai pot ridica înapoi, amoretesc și mor. Roiul cumpărați se pot transporta în cutii de lemn sau într'un saculeț de pânză, îngrijind numai să nu înădușim albinele.

Țăranii nu prea vor să vândă nici stupii și nici roi, sunt superstițioși. Dacă li se fură vr'un stup, norocul stupinei, s'a dus. Tot așa dacă li se fură din miere ori din ceară, ori dacă vânl roi.

Mult tact trebuie să aibă un începător, ca să se vadă cu câțiva stupi, cumpărați dela țărani. Mai bucuros îți dă deomană un roi, decât să-ți vândă și să-i meargă rău — așa cred ei.

Cel mai nimerit timp pentru cumpărarea stupilor e toamna, când gospodarii vând o parte din stupii lor negustorilor ce cutrecă satele, umblând după miere și după faguri. Cu astfel de ocazii însă, albinele sunt omorâte, ca să nu-și facă năcaz cu ele, dar această procedură e o mare pagubă pentru răspândirea albinăritului. Ori, cât de grea ar fi cumpărarea stupilor, gospodarul hotărât se face luntre, punte și'n primăvară tot afia undeva un stup sau doi. Să zicem că ne-am văzut cu unu sau doi stupi buni de prăsilă în coșnițe de paie sau papură, nu în lădițe (cari pentru începători nu se recomandă). Pe aceștia îi așezăm în stupină sau la un loc în fața soarelui, adică cu frontal spre răsărit sau miazăzi. În stupină sau iocul unde-i așezăm, încă trebuie să observăm oarecare regulă. Depărtarea unu de altul trebuie să fie cam de un metru, ba chiar de un m. și jumătate. Așezând stupii în fața soarelui, vor roi mai în grabă, adică mai de timpuriu. Așezarea prea aproape unu de altul, e o mare greșală.

Lupta contra Constituției liberale

Discursul deputatului dr. I. LUPAȘ rostit în ședințele Camerei din 13 și 14 Martie 1923.

— Urmare, —

C. A. Rosetti despre dictatura unui om.

Zadarnic erau însă toate argumentele, cari răsunau cu glasul celui ce strigă în pustie. Țara nu mai era sub un guvern constituțional, ci sub un fel de dictatură. C. A. Rosetti, care insistă de atunci pentru *colegiul unic*, mărturisese că tot ce a spus Maiorescu, este adevărat și adăugă încă următoarele cuvinte semnificative: „dacă ar veni un om să-mi dea tot, dacă Isus, care revine Duminică viitoare, ar binevoi să mai vină odată pe pământ și mi-ar zice: pune degetul în rana cuiei și crede, și dacă El ar voi să se facă dictator al acestui popor, ca să-i dea toate bunurile, pe cari el le dorește, eu n'aș primi nici chiar o astfel de dictatură...”, pentru că dacă astăzi s'ar găsi un om sfânt, care ar salva țara mea, acel om e muritor și noi, cari ne-am fi deprins să nu mai existăm decât prin voința unui om, am fi o națiune condamnată pe veșnic...”

Evident, că dictatorul vizat în aceste cuvinte ale lui Rosetti, nu poate fi decât I. C. Brătianu.

Astăzi cine nu știe, că — deși situația este cu totul alta decât cea din 1884, voința unui singur om, care nu ține seamă de ireversibilitatea timpului, se încorporează în schilodească România întregită, în Constituția dela 1866 ca într'un pat al lui Proconstes, cu mici și nesatisfăcătoare schimbări, astfel încât se poate spune cu drept cuvânt despre actualul proiect că tot

Matcele (reginele) tinere, adică roiul II. sau III., când ies pentru împerechere, se pot rătași la reînțoarcere și nimerind într'un stup strein, sunt omorâte de albinele din stupul în care au intrat, căci fiecare matcă (regină), își are mirosul ei propriu. Stupul fără regină, dacă nu-i dăm altă regină sau dacă nu i dăm un fagur cu cloșitură proaspătă din alt stup, în scurtă vreme pier. Pentru cumpărarea stupilor e bine să ne intereseăm din iarnă, intrând în vorbă cu oameni cari se ocupă cu albinăritul. Examinarea stupilor nu se poate face iarna, căci liniștea albinelor trebuie respectată în acest timp.

Pentru un începător sunt de ajuns 2—3 stupi și numai treptat li va înmulți, adică după ce a început să se deprindă cu albinele și să le cunoască bine roștul lor. De altfel, albina te învață singură cum să o îngrijești. Recomand preoților și învățătorilor și cu atât mai vărtos țăranilor noștri această ocupațiune folositoare, nu numai ca nutremânt sănătos pentru oameni (în special pentru copii) ci și ca un bun mijloc pentru fructificarea pomilor și a cerealelor. Iată deci două foloase mari din cultivarea și înmulțirea albinelor.

Brașov, 18 Martie st. v.

O recunoștință ploasă.

+ Ana Broșteanu

Îți pun crucea neagră înaintea numelui și mă închin cu credință Celui de sus pentru odihna Ta cu drepții.

Te-ai dus din mijlocul nostru, mama noastră bună, mama tuturor aceluia, cari i-am fost elevi. Ne-ai părăsit pe veci, sora noastră iubită, care te bucurai de bucuriile noastre și când suferam, suferea-i alături de noi.

În fiecare colț al țării suntem una-două, cari am ieșit în vârtejul lumii de sub aripile Tale ocrotitoare, cari am dus cu noi în viață sfaturile-ți sincere și iubitoare și cari avem întâiprit în suflet chipul Tău plin de bunătate și blândețe. Acelea, cari n'au încă știre de moartea Ta, se vor cutremura, văzând crucea neagră înaintea numelui Tău, se vor sguđui atunci, când aud șoaptele sinistre ce vestesc despărțirea Ta de noi pe veci. Acelea, cari îți cunoșteam dorul de muncă, zelul și devotamentul cu cari îți îndeplineai misiunea grea, idealul Tău de-a te jertui fără crușare pentru binele nostru, — acele nu ne putem împăca cu destinul, acele nu

ce e nou într'ansul (nu e bun și tot ce e bun, nu e nou...)

Cred, că cuvintele rostite atunci de Titu Maiorescu și de C. A. Rosetti exprimă și azi destul de clar îngrijorarea patriotică pe care au arătat-o în declarațiunile făcute la începutul acestor debateri de-oparte de d-l Iuliu Maniu, în declarațiunea făcută în numele Opoziției unite, de altă parte i s'a dat glas atât prin declarația făcută în numele ardelenilor cât și prin a basarebenilor, precum și în toate celelalte declarațiuni similare citite dela această tribună, (aplauze) așa încât mă simt dispensat de a stăruii mai mult asupra acestui punct. Constat însă, că din punct de vedere politic, pentru problema aceasta mare, care nu mai putea fi acum o simplă revizuire de Constituție ca cea dela 1879 și 1884 și ar fi acum datorită de a se crea o Constituție nouă eșită din sufletul și mentalitatea poporului român, momentul actual, prin inversarea luptelor provocate de alegerile sălbatice din 1922, a devenit cu totul nepotrivit. (Aplauze pe băncile majorității.)

Este acum potrivit momentul politic pentru o lucrare constituțională vechică de România întregită?

Momentul politic este total absent, și din motiv că o parte atât de importantă, putem spune chiar unanimitatea românilor desrobii, nu au înțeles să lupte secole de-arândul pentru desrobirea națională, ci să facă atât de mari sacrificii, ca dela o oligarhie streină să intre în jugul unei oligarhii financiare naționale. (Aplauze pe băncile Opoziției, protestări pe băncile majorității) să intre în jugul acelor cointeresări capitaliste, despre care se poate spune cu expresiunea lui Karl Marx, că s'a născut și la noi ca pretutindeni „esudând sânge și murdărie din fiecare por al lor”. (Aplauze pe băncile Opoziției, sgomot, intreruperi pe băncile majorității.)

Voci din majoritate: Goldsch! (Intreruperi, sgomot.) Banca Generală.

Alte voci: Banca Românească. (Sgomot, intreruperi.)

D-l dr. I. Lupaș: Dar momentul politic, domnilor, mai este absent și pentru motivul, că Statul român de astăzi nu mai este Statul cel dela 1879, nici cel dela 1884. Avem azi minorități între noi, dintre care unele au declarat în mod spontan și leal că vor să rămână cetățeni credincioși ai acestui Stat și cărora li s'au făcut anumite promisiuni solemne. Noi știm, că cuvântul dat obligă pretutindeni. Noi considerăm hotărârile dela Alba-Iulia ca obligatorii, deci cuvântul dat și întărit cu iscălitura monarhului trebuie respectat și de cei ce se găsesc azi la cârma Statului. (Aplauze pe băncile Opoziției.) Noi credem că interesele Statului român sunt deservite, când în sufletul acestor cetățeni credincioși s'ar strecura chiar dela în-

putem crede, că firul început și tors de Tine cu atâtă dragoste și zel să se fi rupt deodată cu trecerea Ta din viața aceasta. Credința noastră în viața cealaltă pare-că ne spune, că Tu îți continui suferințele aceași muncă, priveghind asupra aceluia, cari îți vor urma în slujba distinsă ce-o avea-i.

Binele mult ce ni-l'ai făcut nouă, munca grea ce-ai îndeplinit-o pentru fiicele neamului și pățnică, cu care ai contribuit la dezvoltarea țării, dându-i ei membre crescute de Tine și călăuzite de înțelepciunea Ta spre drumul drept al vieții, parte ți-au fost răsplătite în lumea aceasta, dar răsplata adevărată îți va fi odihna Ta cu drepții. Iar recunoștința și dragostea noastră veche împreunăte cu rugăciunile noastre fierbinți, Te însoțesc în lumea cealaltă, priveghind la mormântul și locașul Tău de veci și parte plutind în văzduh alături de Tine.

Dormi ușor!

NB. Persoanele cari doresc să-și arate cel din urmă semn de dragoste și recunoștință față de mult regretata, pot să contribuie la fondul „Ana Broșteanu”, care s'a înființat și are scopul de-a servi ca fond de pensie pentru funcționarii internatului Asociațiunii.

T.

ceput desluzia că au fost amăgiți, pe cari le-au pus în proverbiala toleranță și în nestinsul simț de dreptate al Națiunii românești (aplauze pe băncile Opoziției). Intr'o scrisoare către Avram Iancu (18 Ianuarie 1849) dădea Alecu Golescu sfatul acesta, care socot că merită și azi toată atențiunea: „Noi trebuie să le arătăm multă încredere și adevărată frăție (sașilor) ca să-i recomandăm tuturor românilor și să facem, ca periodul nostru de dezvoltare să nu fie privit cu spaimă și ură de celelalte nații ale Transilvaniei. Noi să nu ne asemănăm cu maghiarii, ci să facem, ca azi ar sași să trăiască în pace cu românii. Așa urmând, românismul se va arăta tuturor cu culoare frumoasă și nu întunecoasă ca maghiarismul... Noi înțelegem deplin îngrijorarea concetățenilor noștri minoritari, înspăimântați de ceea ce li așteaptă, dacă nu au nici măcar un text de lege fundamentală, de Constituțiune, pe care să se poată sprijini. Credem că această chestiune a minorităților se poate rezolva măcar în 99 de procente ale ei, prin o procedură dreaptă, în privința recunoașterii și nu numai a recunoașterii, ci și a asigurării pentru viitoarea dezvoltare a așezămintelor lor religioase și de cultură precum și prin respectul pe care se cuvine să-l dăm fiecărui concetățean al nostru de orice religione, limbă sau naționalitate ar fi. (Aplauze pe băncile Opoziției.)

Vă asigur, d-lor, că dacă nu se va da acum la început o soluțiune echitabilă acestei chestiuni, va trebui să se dea mai târziu și va fi cu mult mai scump plătită.

Pentru a ilustra afirmațiunea aceasta, va fi suficient să vă chem în amintire soarta curților sibiline, care s'au prezentat unui Rege din vechime, ca să le cumpere. Erau în număr de trei, el însă n'a voit să le cumpere, părăndu-i-se prețul prea mare, a aruncat una din ele în foc și s'au oferit celelalte două cu același preț, n'a voit să le cumpere nici de astădată, a mai fost aruncată încă una și în cele din urmă a trebuit să o cumpere și să o plătească cu un preț enorm pe cea din urmă, pe a treia. Așa și Statul român va trebui să răscumpere cu sume mari, cu crize și complicațiuni grele nepăsarea guvernanților de acum, dacă nu dă la timp oportuna soluțiunea cea mai corăspunzătoare acestei delicate chestiuni a minorităților. (Aplauze pe băncile Opoziției.) Noi vrem ca în țara românească să fie dreptate pentru toți.

Mai sunt, d-lor, și alte momente iarăși de foarte mare importanță, care cred că nu pot fi trecute sub tăcere, cu această ocazie. E anume momentul psihologic, cel juridic și cel moral.

(Sfârșitul în nrul viitor).

Informațiuni

M. S. Regele a primit ieri dimineață în audiență pe mareșalul French, iar după amiază, d'sa a fost primit în audiență de A. S. R. Principele Carol.

O danie a d-lui prof. N. Iorga. Iuante de-a pleca în streinătate, d-l prof. N. Iorga a notificat ministerul de instrucție publică, că dăruiește casa sa din goseana Bonaparte cu întreaga bibliotecă și cu toate lucrurile și documentele adunate, ministerului instrucției publice, pentru întemeierea „Fundațiunii universitare Nicolae Iorga” pusă la îndemâna studențiunii universitare.

La 19 April a fost înmormântat la Sibiu dr. Liviu Lemeny, fost inspector general al muncii. Defunctul s'a stins după îndelungate suferințe în vârstă de abia 31 ani. Odihnească în pace!

Suntem informați — scrie ziarul *Pressa* — că d. Ionel Brătianu, primul ministru, neisbutind să-și facă declarațiunile fiscale, a recurs la ajutorul unui funcționar superior, dela direcția contribuțiilor!

La 25 Aprilje pleacă la Lausanne delegația română, care urmează să participe la lucrările conferinței Orientale. Delegațiunea e compusă din d-nii miniștri Diamandi și Conțescu și d. A. Vasiliu, consilier de legăție.

„Saxonia” Nr. 816.

Lumină electrică. Anunțări pentru lumină electrică pentru locuințele de vară se primesc la „Mundus”, Atelier pentru Industria electrică, Brașov, strada Argintarilor 4.

ULTIMA ORA

In ajunul grevei funcționarilor

D-l N. Schina, președintele Uniunii generale a funcționarilor, vorbește reprezentantului ziarului „Gazeta Transilvanei” la București.

Rostul congresului de mâine. Caracterul mișcării funcționarilor este de o dată politic-social. Aderarea prin simpatie a funcționarilor din Ardeal se impune. Atitudinea funcționarilor militarizați și a pensionarilor. Greva va reuși. Cum s'ar putea înălțura greva.

București, 21 Aprilie. (Prin telefon). Eri seară am solicitat d-lui N. Schina, președintele Uniunii generale a funcționarilor o convorbire în ajunul Congresului. Deși d-l N. Schina era din cale afară ocupat cu chestia ardentă a congresului dela ordinea zilei, d-sa aflând că-l solicit această convorbire în calitate de reprezentant al celui mai vechiu ziar românesc din Ardeal pentru lămurirea opiniei publice din Ardeal, mi s'a pus cu plăcere la dispoziție, făcându-mi următoarele declarații importante cu privire la problema funcționării în ajunul congresului de mâine:

De ce mai este necesar Congresul dela 22 Aprilie, dacă greva este deja hotărâtă în cazul când guvernul nu va soluționa în mod mulțumitor problema funcționării?

— Adunarea generală dela 4 Martie, care — după cum origine s'a convins — a fost spontan eșită din nevoia de-a vedea, care este soluția de asanare a situației funcționării, a hotărât convocarea congresului pe ziua de 22 Aprilie, în care independent de grevă se va face încă odată constatarea stărei mizere, în care se găsesec funcționarii de toate categoriile, reprezentați prin delegații lor, congres în care funcționarii își vor da adesiunile cu vju grațu, că vor lua atitudinea ce se impune pentru rezolvirea dreaptă și urgentă a problemei funcționării.

Funcționarii prea lipsiți de mijloace vor asculta cuvântul de ordine?

— Când o clasă socială e chemată dela starea de robie la libertate, când funcționării vrea s'o rupă cu starea de până acum și să fie tratată moralicește și răsplătită materialicește, echivalent importantei pe care o are în stat, desigur că ideea sacrificiului se impune dela sine. Numai pornind la luptă cu riscul oricărui sacrificiu, funcționării își va putea înfăptui revendicările. Mulți cred că mișcarea este o chestie de salariu. Nu! Să se știe, că mișcarea noastră are caracterul politic social. Vrem să rupem lanțurile robiei și să fim așezați pe baze trainice pentru a fi la adăpostul patimelor de orice fel ca să putem lucra și numai să lucrăm efectiv cu folos pentru stat. Funcționării legată de stat dobândește ipso facto caracter de utilitate publică.

Greva va fi absolut generală?

— O aderare prin simpatie a funcționării din Ardeal este de dorit și dacă frații și colegii noștri o simt, nu mă îndoiesc de aceasta; li se impune chiar. O propagandă mai intensă nu s'a putut face dincolo de Carpați; ea revenea Asociației funcționării din Ardeal. Trebuie însă să completez, că pretențiunile d-lui prof. dr. Hațegan, de-a fi reprezentantul funcționării din Ardeal, este absolut fictivă. Din întrevederile pe cari le-am avut cu reprezentanții județelor din Ardeal am rămas convins, că între concepția d-sale, rolul pe care crede că-l are, și între atitudinea funcționarilor din Ardeal, este un abis. Sunt convins că funcționării din Ardeal va fi cu noi. Dacă am făcut liberarea neamului, vom face și aceea a funcționării, de care va profita fără nici o deosebire și cei din provinciile alipite. Mișcarea noastră se face pentru revendicările profesionale ale funcționării și va servi egal pe orice funcționar.

Foarte bine, dar ce faceți cu funcționarii militarizați?

— Militarizarea nu sperie pe nimeni. Uniunea a stabilit acordul cu funcționării dela C. F. R., care a declarat că, deși militarizată, va face grevă, dacă se va hotărî astfel. Cei cari cred că se vor putea menține prin forța bșionetelor, să și aducă aminte de cuvintele Mântuitorului, care a spus apostolului Petru: Bagă sabia în teacă, că cei ce înge sabla, de sabie va muri.

Dar cu pensionarii ce veți face?

— Suntem cu trup și suflet și pentru pensionari, căci și pensionarii vor fi cu noi. Ei au declarat, că în timpul grevei nu vor înlocui pe funcționarii activi, în schimb și noi vom lupta pentru ei ca și pentru noi înșine.

Vă rog să-mi precizați condițiile în cari va înceta greva.

— Satisfacerea integrală a revendicării. Separarea puterii politice de administrația Statului, care trebuie să devină autonomă și organizată pe baza principiului descentralizator. Condițiunile materiale și morale ale funcționarului să fie garantate prin statut. Inamovibilitatea. Abrogarea privilegiilor. Minimum de existență pentru funcționarii și pensionari. Comisia profesională ca emanație directă a Asociației de funcționari cu menirea de-a exercita influența directă în cadrul interior al serviciilor publice, pentru a înlocui voința arbitrarului

prin voința corpurilor de funcționari, a căror reprezentanți se aleg din sinul funcționarilor.

Dar dacă greva nu va reuși?

— Va spun că greva va reuși. Guvernul va simți efectele grevei, întrucât nu va da soluțiuni definitive pentru evitarea ei; pentru că avem și soluțiuni, iar aceste soluțiuni nu pot fi jumătăți de măsuri, ci măsuri radicale. Am spus că țara va fi chemată să facă un al doilea sacrificiu pentru rezolvirea problemei funcționării.

Precum rezolvarea reformei agrare a împiedecat izbucnirea revoluțiunii țărănimei, tot astfel se impune și rezolvarea problemei funcționarilor. Și sper că precum rezultatul rezolvirii problemei agrare a dus la rezultatul dorit, tot astfel și satisfacerea revendicării funcționării va împiedeca revoluția din serviciile publice.

C. Fundu.

Intrunirile de mâne ale Partidului național

La ora 11 a. m. în Șcheiu. La ora 3 d. a. în Brașovul-vechi.

Organizația locală a Partidului național român va ține mâne, Duminecă, 22 Aprilie

două intruniri publice la Brașov

Prima intrunire va avea loc Duminecă la ora 11 dimineața în Șcheiu, în localitățile restaurantului Gheorghe Moșoiu, din Piața Prundului.

A doua intrunire se va ține Duminecă după amiazi la ora 3, în Brașovul-vechi, în sala școlii evanghelice săsești.

Aderenții Partidului național român din Brașov-Șcheiu și Brașovul-vechi, sunt invitați a lua parte în număr cât mai mare la aceste intruniri.

La ordinea zilei este discutarea situației politice și reorganizarea Partidului național român din orașul Brașov.

Comitetul organizației P. N. R. din orașul Brașov.

Trupa Bulandra la Brașov.

Reprezentarea celebrei piese alui Rostand „L'Aiglon” (Puiul Vulturului) — Miercuri în 25 Aprilie.

După neuitatele concerte Enescu, avem de înregistrat un nou eveniment artistic de primul rang.

Miercuri seara în 25 Aprilie trupa Bulandra, compusă din 35 persoane, va reprezenta în sala Teatrului Național celebra piesă alui Rostand L'Aiglon (Puiul Vulturului), cu decoruri și costume ca'n povești.

Bilete se găsec la casieria Teatrului Național, în biroul din curte. Prețul locurilor: Balcon 50 lei, loc rezervat 40 lei, stal I 30 lei, stal II 20 lei, lojă mare 300 lei, lojă mică 200 lei, galerie 15 și 10 lei plus taxele obicnuite.

Culturale

Satulung. Ni-se scrie: Printre conferințele cari s'au ținut în școala civilă din Săcele a fost și aceea a d-lui profesor Nicolae Odor despre „obiceiuri caracteristice la unele popoare de pe celelalte continente”.

Subiectul interesant și conținutul foarte variat al conferinței d-lui Odor a fost primit și ascultat cu mult interes de numerosul public secelean, adunat în localul școlii civile. Conferențiarul a fost călduros felicitat de prieteni.

Cu adânci regrete anunțăm încetarea din viață a seumpului nostru soț, frate, tată, cumnat și bunici

NICOLAE OANCEA senior

institutor în penziune

care după îndelungate suferințe, fiind împărțit cu slintele Taine, a încetat din viață astăzi, Vineri la ora 2 p. m., în al 71-lea an al etății sale și al 45-lea an al fericitei sale căsătorii.

Inmormântarea va avea loc Luni în 23 Aprilie, ora 3 p. m. din casele proprii Pe Tocile No. 34.

Dormi în pace suflet nobil!

Brașov, 20 Aprilie 1923.

Văd. Elena N. Oancea n. Lupan

ca soție

Ioan, Nicolae, Aurel și Costi

ca ni

George Voinea

ca ginere

Elisabeta Hurduboj

ca soră

Eugenia I. Oancea, Reve N. Oancea,

Eugenia A. Oancea, Marloara C. Oancea

ca nuroi

Precum și numeroși cumnași, cumnate, nepoși și nepoate.

(Aceasta servește în loc de orice alt anunț).

3812 1-2

Sidy Kertész

Salonul de pălării
Braşov, Strada Porţii 48, în curte.

Noutăţi de pălării pentru dame.
Modele originale din
strelnătate. Pălării de
doliu. Ornamente pentru
pălării. Transformări.

Primăria comunei Râşnov, judeţul Braşov.
No. 971/1923.

Vânzare de lemne.

Comuna Râşnov, judeţul Braşov vinde pe baza aprobării Ministerului Agr. şi Dom. Casa Pădurilor No. 10276 prin licitaţie publică verbală şi în scris cu oferte închise în ziua de 15 Mai 1923, la orele 11 a. m. în sala primăriei Râşnov, toate lemnele în picioare marcate şi numărate cu diametru mai mare de 15 cm. la înălţimea pieptului, aflate în pădurea sa numită „Surpăturile” adică Cl. Economică „A” seria I. secţia 14, parcela a) şi anume:

1. 54 m. c. lemne de construcţie de stejar net, măsurate cu coajă.

2. 395 m. c. lemne de construcţie de fag net, măsurate cu coajă.

3. 193 m. c. lemne de foc de stejar net.

4. 869.4 m. c. lemne de foc de fag net, evaluate în mod oficial.

Preţul de strigare la tulpină 56,646 Lei 20 bani.

Garanţia: 5664 Lei 65 bani.

Intinderea pădurei 71 jug. cad.

Modalitatea de exploatare: Tăiere rasă.

Depărtarea pădurei de la drum de câmp cam 1 km., de la gara C. F. R. Râşnov cam 3 km. Condiţiunile de licitare şi de contract se pot vedea la Primăria comunală Râşnov şi la Ocolul silvic Braşov, unde se poate vedea şi estimarea detaliată.

În oferte scrise se va arăta de concurent, că cunoaşte condiţiunile de licitare şi de contract.

Râşnov, la 28 Martie 1923.

3807 1-1 Primăria comunală.

Ospiciul de Stat al Alenaţilor Sibiu.

Nr. 1292/1923.

Publicaţiune de licitaţie.

Ospiciul de Alenaţi voeste să-şi asigure cantitatea necesară de combustibil şi anume: 500 stânşini lemne de fag mare uscate şi 50 vagoane cărbuni bulgări pentru încălzirea centrală.

Licitarea se va face la 20 lunie, orele 11 a. m., în biroul Ospiciului, conform celor prescise în Art. 72-84 din legea contab. publice.

Sibiu, la 16 Aprilie 1923.

4813 1-2 Director indescifrabl.

Fabrica de mobile

din Mercurea-Ciucului

furnisează prompt pentru hoteluri, pensiuni, vile, etc., garnituri complete de dormitoare, compuse din: 2 paturi, 1 dulap, 2 noptiere şi 1 lavabo, din lemn de brad lăcuite, nuanţă dorită, pe preţul de Lei 8000 garnitura, loco fabrica.

A se adresa la fabrică, Mercurea-Ciucului.

3791 2-4

VINURI PRIMA CALITATE

de Ardeal şi vechiul Regat cu
Lei 15-20 p. litru se vinde la

Bodega Ioan I. Avriganu,
Nr. 7. — Strada Prundului — Nr. 7.

Un PIAN Schweikoff şi o
PIANINA de vânzare la
d-nul Octavian Clifeca, strada
Sft. Ioan 20. ::
Tot aici se fac reparaţiuni şi
acordări. 3808 1-1

VINURI

noui, de Drăgăşani, tămăios şi vin
de masă cu 12-14 Lei kgr., se află
de vânzare la

Gheorghe Moşoiu
3799 2-3
Plaja Prundului.

Transporturi cu autocamionul,
în orice localitate. Informaţiuni Târgul
Inului 26. 3800 2-3

Baile Zizin (lângă Braşov).

Staţiune climaterică, cură cu ape
minerale, băi calde şi piscină. Hotel,
Vile, Restaurant clasa I. cu terasă,
Bodegă, Cofetărie, curte, grajd şi ga-
rage sub conducerea d-lui C. Teodoru.
Se caută muzică civilă pentru sezon.
3788 8-30 Administraţia.

„Saxonia” Nr. 554. 5681 6-10

Fabrica de Rutărie „Edelweiss”

caută spre confecţionare Rufe
de tot felul. — Tot acolo se
caută lucrătoare, precum şi
o croitoreasă.

Braşov, strada Neagră 12.

„Saxonia” Nr. 270. 3789 17-0

Bine şi ieftin

se execută în atelierul de bijuterie
Târgul Grăului Nr. 9

Reparaţiuni şi lucrări noi.
Se cumpără fracţiuni de aur.

H. Ostersetzer,

giuvaergiu.

Cinema-Apollo

(Teatrul Naţional)

Duminecă 22 şi Luni 23 Aprilie

Regele puterilor

senzaţională dramă în 4 acte. În rolul
principal: Maxiste. 1-1

„Saxonia” Nr. 818.

Progres colosal pe teritoriul luminei electrice

Prin cunoscutele acumuloare „Mundus” aveţi fără legătură cu Centrala, fără conducerea unei maşini în casa D.-voastră în 3-4 zile lumină electrică.

Pentru locuinţe de vară livrăm acumuloarele noastre cu imprumut pe oare-care cauţiune.

Nu schimbaţi acumuloarele „Mundus” cu alte fabricate.

„MUNDUS” Atelier pentru Industria electrică
Braşov, strada Argintarilor 4. 3810 1-1

Uzinele de Fier şi Domeniile din Reşiţa Societate Anonimă

Publicaţiune.

În vederea preschimbării acţiunilor la purtător în acţiuni nominative, preschimbare prescriasă de noile statute votate de adunarea generală extraordinară din 8 Februarie 1923 şi potrivit Jurnalului Constituţional de Ministrii No. 593 din 27 Martie 1923 publicat în Monitorul Oficial No. 5 din 6 Aprilie 1923, Direcţiunea Generală a societăţii invită pe domnii acţionari a prezenta până la 10 Maiu 1923 acţiunile ce posedă spre stampilare şi înregistrare.

Acţiunile se vor depune la birourile societăţii în Bucureşti, str. Povernei 2, în fie-care zi dela 9¹/₂—12¹/₂ a. m.

Posesorii acţiunilor aflate în streinătate vor trimite un borderou în dublu exemplar al acţiunilor ce posedă, indicând numărul fie-cărei acţiuni. Un exemplar stampilat se va restitui posesorilor.

După stampilarea acţiunilor sau a borderourilor menţionate mai sus, ori-ce negocieri se vor face numai cu îndeplinirea formelor prescise de codul comercial pentru negocierea acţiunilor nominative şi cu aprobarea Consiliului de Administraţie.

Acţionarii, cari nu vor prezenta la data menţionată mai sus acţiunile sau borderourile spre stampilare, vor pierde dreptul de vot la adunările generale şi nu vor putea încasa dividendele cuvenite acţiunilor ce posedă.

Domnii acţionari vor arăta neapărat şi naţionalitatea lor, cunoscând că operaţiunea stampilării acţiunilor se va face sub supravegherea unui delegat al Ministerului Industriilor şi Comerţului, chemat a constata în acelaş timp după indicaţiunile menţionate şi naţionalitatea posesorilor.

Direcţiunea Generală a Societăţii
Anonime Uzinele de Fier şi Domeniile
din Reşiţa.

3788 3-6

CURS DE ŞOFERI!

Prin aceasta aduc la cunoştinţă On. Public că în ziua de 25 Aprilie deschid un curs de şoferi, cu o durată de 6 săptămâni, care curs se va ţine conform dispoziţiunilor atât militare cât şi civile. Garantiez că fiecare participant la curs, va fi împărtaşit de o instrucţiune conştiincioasă în această branşă şi va depune cu succes examenul.

Totodată aduc la cunoştinţa stim. doamne, cari iubesc acest sport, ca să nu piardă ocazia, de a lua parte, deoarece voiu preda cursuri separate.

Taxa unui curs este 1600 Lei.

Rog pe cei interesaţi a se adresa la biroul garajului meu zilnic dela 8-12 şi 3-6. Ioşif Balázs, autogaraj şi atelier de reparaţiuni, Braşov, strada Fântânii Nr. 45. 3794 2-2

3709 9-0

AU SOSIT Modele originale pentru primăvară

din Paris şi Viena

la Magazinul cel mai bine asortat din România-Mare

Mantouri de dame, toate calităţile. — Mantouri de piele şi Pelerine. — Costume de dame. — Toalete de stradă, toate calităţile. — Haine de mătase. — Haine de casă. — Jemperi. — Haine croşetate. — Mantouri croşetate. — Foi şi bluze. — Mantouri şi costume,

o-o

pentru fete.

o-o

FENYVESI ŞI SAMUEL

Palatul noutăţilor

Nr. 31-33. — Târgul Inului. — Nr. 31-33.

STOFE BARBATEŞTI

fine de tot, din străinătate pentru
Jaquete, Pantaloni şi Costume ele-
gante, se află la

Postăvăria Gheorghe Soci

Nr. 18. — Braşov, strada Mihail Weiss — Nr. 18.

VANZAREA EN GROS ŞI DETAIL

Cel mai mare asortiment de stofe în Ardeal.

3-76

8778